

ANKOM

2024 -06- 25

ÅNGE KOMMUN
Socialtjänsten

Ånge kommun
841 81 ÅNGE

Ärendet

Tillsyn av stödboende för barn och unga vid Avenir stödboende i Ånge. Huvudman är socialnämnden i Ånge kommun, organisationsnummer 212000-2387 (nedan kallad huvudman).

Tillsynen har inriktats på att granska om kontroll av utdrag från Polismyndighetens misstanke- och belastningsregister genomförs av personal innan anställning, uppdrag eller praktik samt om föreståndares kompetens når upp till de krav som ställs i gällande föreskrift.

Beslut

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har konstaterat följande brist:

- Föreståndaren har inte en högskoleutbildning med ett innehåll som uppfyller kravet på lämplig utbildning i 3 kap. 5 § socialtjänstförordningen (2001:937), SoF.
- Verksamheten har inte alltid kontrollerat utdrag från Polismyndighetens misstanke- och belastningsregister MR/BR, innan anställning av personal.

IVO begär med stöd av 13 kap. 5 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL, att huvudmannen redovisar sin inställning till bristerna. Redovisningen ska även innehålla de uppgifter som huvudmannen vidtagit eller planerar att vidta för att komma till rätta med bristen. Redovisningen ska avslutas med uppgift om när åtgärden genomfördes eller kommer att genomföras.

Redovisningen ska ha inkommit till IVO senast **den 19 augusti 2024**.

Skälen för beslutet

Föreståndaren har inte den utbildning som krävs enligt socialtjänstförordningen IVO bedömer att föreståndaren inte har högskoleutbildning med ett innehåll som uppfyller kravet på lämplig utbildning i 3 kap. 5 § socialtjänstförordningen (2001:937), SoF. Det medför att huvudmannen inte i tillräcklig utsträckning har säkerställt att föreståndaren kan leda, utveckla och följa upp verksamheten.

IVO har intervjuat föreståndaren. Av underlaget framgår att föreståndaren har en lärarutbildning. IVO bedömer att föreståndaren visserligen kan antas ha fördjupade kunskaper i att arbeta med barn och deras behov. Fördjupningen måste dock betraktas som

begränsad till vad som krävs för att ordna en god skolmiljö för barn. Det framkommer inga uppgifter som visar att föreståndaren har högskoleutbildning med inriktning mot t.ex. vård och omsorg, sociala problem eller socialtjänstlagstiftningen.

Av 3 kap. 5 SoF framgår att det vid ett stödboende ska finnas en person med lämplig utbildning som förestår verksamheten (föreståndare). Vidare framgår av 8 kap. 1 § första stycket Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2016:56) om stödboende att en föreståndare ska ha den sammantagna kompetens som behövs för att kunna leda, utveckla och följa upp verksamheten. Av andra stycket framgår bl.a. att en föreståndare ska ha minst eftergymnasial utbildning vars innehåll är relevant för den verksamhet som bedrivs. I fråga om vad som är relevant utbildningsinnehåll anger de allmänna råden till bestämmelsen att utbildningen kan ha inriktning mot socialt arbete, socialpedagogik eller beteendevetenskap. Föreståndaren bör ha kunskap om målgruppen och dess vårdbehov, arbetssätt och metoder som är relevanta för målgruppen samt kunskap om och förmåga att tillämpa regelverket inom socialtjänstens område.

Registerkontroll av Polismyndighetens misstanke- och belastningsregister sker inte enligt gällande lagstiftning

IVO bedömer att huvudmannen har brutit i sin skyldighet att innan anställning eller uppdrag kontrollera personals registerutdrag i enlighet med 1 § lagen (2007:171) om registerkontroll av personal vid vissa boende som tar emot barn, LRPB.

IVO kan konstatera att flertalet av personalen har påbörjat arbeta i verksamheten innan misstanke- och belastningsregisterunderlag hade kontrollerats fullständigt. Huvudmannen har i sitt yttrande redovisat för de rutiner som verksamheten har vid kontroll av misstanke- och belastningsregisterutdrag. IVO kan dock konstatera att verksamheten inte följer de rutiner som huvudmannen har redogjort för i sitt yttrande.

I samband med inspektionstillfället begärde IVO in utdrag ur misstanke- och belastningsregister på samtliga anställda i verksamheten. Samordnaren uppmärksammade då att det saknades fullständiga utdrag för fyra personer. IVO begärde därför att huvudmannen skulle inkomma med saknade utdragen samt yttra sig över varför de saknades. Huvudmannen fick även redogöra för hur verksamhetens rutiner såg ut vid kontroll av misstanke- och registerutdrag.

Huvudmannen redogör i sitt yttrande att i två av de saknade utdragen berodde på den mänskliga faktorn, att det hade kommit bort vid hanteringen. För en person hade huvudmannen återfunnit de saknade utdragen och avseende utdragen för föreståndaren hade de förvarats på annan plats. Dessa utdrag finns nu enligt huvudmannen i samma arkiv där de andra förvaras.

I intervju med verksamhetens samordnare framkom att det var han tillsammans med föreståndare som ansvarade för att begära in utdrag ur misstanke- och belastningsregister. Han uppgav vidare att verksamheten inhämtade utdrag en gång per år för tillsvidareanställda och halvårsvis för vikarier. Han berättade att utdragen sparades i ett arkiv som förvarades i ett kontor i verksamheten. Samordnaren berättade också att

föreståndaren hade en lista på anställda där det framgick när utdrag var kontrollerade, detta för att ha koll på när det var dags att begära in nytt utdrag.

Av det underlag som IVO:s tagit del av och granskat framkom också att en personal som skolats in i verksamheten förekom i flera avsnitt eller punkter i belastningsregistret. Granskningen visade att dessa hade skett innan året 2013. Huvudmannen fick därmed även redogöra för hur de generellt och i det enskilda fallet, i anställningsförfarandet beaktar tidigare brott. I yttrandet uppges att den anställde har bara skolats in i verksamheten och inte arbetat där ännu. Den anställde finns i belastningsregister i flera avsnitt innan 2013 men ingenting efter det. I det specifika fallet uppger huvudmannen att föreståndaren känner till den anställde sedan tidigare då denne har och arbetar på stödboende samt HVB sedan några år tillbaka. Utifrån detta uppger huvudmannen att den anställde bedömts som lämplig av föreståndaren.

Av 1 § LRPB framgår att stödboenden inte får anställa någon utan att kontroll gjorts av Polismyndighetens belastnings- och misstankeregister. Detsamma gäller den som erbjuds uppdrag, praktiktjänstgöring eller liknade. Utdraget ska vidare vara högst sex månader gammalt. Av lag (2010:479) om registerkontroll av personal som utför vissa insatser åt barn med funktionshinder framgår att ett utdrag ska visas upp från belastningsregistret till skillnad från LRPB som kräver utdrag från både belastnings- och misstankeregistren. Av de båda lagstiftningarna framgår dock att utdrag eller kopia/kopior av dessa ska bevaras under minst två år från det att en anställning påbörjades.

Underlag

- Inspektionsprotokoll, intervju med föreståndaren
- Inspektionsprotokoll, intervju med personal
- Inkommen personallista & dokumentation om föreståndare, 27 september 2023
- Inkommen utdrag misstanke- och belastningsregister, 9 oktober 2023
- Yttrande från huvudmannen, 27 december 2023
- Inkommen personallista, anställningsavtal och utdrag misstanke- och belastningsregister för samtliga anställd personal i verksamheten, 27 december 2023.

IVO genomförde en inspektion vid stödboende Avenir den 3-4 oktober 2023. Vid inspektionen intervjuades personal och föreståndaren. Vid tidpunkten för inspektionen var det 7 inskrivna barn och unga i stödboendet. Ingen av dem ville tala med IVO. Ungdomarna fick var sitt informationsbrev av IVO genom föreståndaren innan tillsynen.

Ytterligare information

Stödboende Avenir är ett kommunalt boende för barn och unga som drivs av Ånge kommun. Verksamheten har totalt 8 platser och målgruppen är ensamkommande barn av båda könen i åldrarna mellan 16-20 år. Föreståndare var Björn Pehrson.

IVO ska enligt 3 kap. 19 § SoF inspektera stödboenden för barn och unga minst en gång per år och samtala med de barn och unga/ungdomar som samtycker till det.

Före inspektionen fick inskrivna barn och unga möjlighet att besvara en enkät med frågor som handlade om trygghet och integritet, behandling, stöd och hjälp, bemötande samt delaktighet och självbestämmande. I februari 2023 hade två barn och unga besvarat enkäten. Föreståndare fick besvara en enkät med uppgifter om personal, oplanerade utskrivningar, missförhållanden och allvarliga händelser och förekomster av begränsade åtgärder. Svaren har, tillsammans med IVO:s övriga kännedom om verksamheten, legat till grund för planeringen av tillsynens inriktning och omfattning.

Beslut i detta ärende har fattats av inspektören Linus Hermansson. Inspektören Carl-Axel Persson och inspektören Ann-Charlotte Gillman har deltagit i den slutliga handläggningen. Inspektören Angelica Lundgren har varit föredragande.